

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta:	Mgr. Jakub Fendrych
Téma práce:	Sousedská práva a jejich ochrana
Rozsah práce:	162 stran
Datum odevzdání práce:	15. 09. 2020 (elektronická přepracovaná podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Sousedská práva a jejich ochrana je tradičním tématem občanského práva hmotného. Navzdory tomuto je téma aktuální. Aktuálnost daného tématu je dána zejména nabytím účinnosti občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. k 1. 1. 2014. Sousedská práva byla tímto zákonem zpřesněna a rovněž byla možnost ochrany držby přesunuta od správních orgánů ke klasické držební ochraně prostřednictvím soudů. Téma lze s ohledem na tyto okolnosti hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné z hlediska znalostí příslušných ustanovení občanského zákoníku a rovněž i s ohledem na oproti jiným právním institutům poměrně kontinuální vývoj úpravy sousedských práv. Je možné rovněž vycházet z široké palety zdrojů (českých i cizojazyčných) a z judikatury. Judikaturu je však vždy nezbytné poměřovat tím, zda je možné závěry judikatury aplikovat i za stávající právní úpravy. Téma je o to náročnější, že autor rovněž českou právní úpravu má v úmyslu komparovat s právní úpravou sousedských práv v Německu.

3. Formální a systematické členění práce

Jde o přepracovanou práci, kdy původní práce byla autorovi vrácena k přepracování. Práce je členěna do sedmi kapitol.

Autor reagoval na výtky oponenta v předchozím oponentském posudku a svou práci přepracoval. Autor zejména zkrátil pasáž práce pojednávající o historii právní úpravy ve prospěch současné právní úpravy. Historie právní úpravy je tak na str. 33 až 69, což s ohledem na téma práce a kontinuitu právní úpravy považuji za přiměřené.

Autor rovněž přepracoval kapitolu č. 3.4, kdy v této kapitole vedle výčtu právních předpisů, kde je sousedské právo upraveno, rovněž vyzdvihl význam toho kterého právního předpisu pro sousedské vztahy. Autor rovněž reagoval na výtku ohledně judikaturu jako formálního pramene práva.

4. Vyjádření k práci

Autor reagoval na řadu připomínek formálního i obsahovaného charakteru. Autor zejména upravil používání slova „občan“ ve smyslu člověk či osoba

Autor rovněž upravil svůj závěr ohledně podnětů podávaných správním orgánům a odlišení zájmů, které příslušný orgán státní správy hájí (viz str. 100 a 101). Autor správně uvádí, že sice z pohledu souseda může postup orgánu státní správy vést ke stejnému výsledku, ovšem z hlediska hájených zájmů vždy příslušný orgán státní správy hájí veřejnoprávní zájem, který se může (ale nutně nemusí) shodovat se zájem soukromoprávním.

Autor rovněž reflektoval výtky týkající se chybějící komparace s německým právním řádem. Svou práci doplnil o německé zdroje a výklad německé právní úpravy. V tomto ohledu je však

z pohledu oponenta nutné považovat doplnění této komparativní části za zcela hraniční z hlediska rozsahu a použitých literárních zdrojů, kdy je možné uvedenou komparaci považovat za dostatečnou. Autor v seznamu literatury uvádí pouze jeden německý zdroj – komentář Palandt. Jakkoliv jde o často citovaný komentář v německé soudní i akademické praxi, nejedná se o vědecký komentář, ale jde o tzv. praktický komentář. V práci tak absentuje citace z bohatého výběru německých vědeckých komentářů k BGB či jiné odborné vědecké literatury věnující se sousedským právům. Mám rovněž za to, že autorovo slovní spojení na str. 90 „Komentář k BGB rovněž stanovuje“, není zcela správné. Přesto mám však za to, že autor z hlediska požadavků kladených na rigorózní práci doplnil text o srovnání s německou právní úpravou a i sám provedl analytické srovnání obou právních úprav.

Autor rovněž ne zcela přesně vystihuje mezinárodně právní postavení Německa po 2. světové válce, když na str. 117 uvádí, že „V roce 1953 se v socialistickém táboře v Německu...“. Autor zde vůbec nereflektuje existenci dvou německých států po roce 1949 se zcela odlišným právním řádem a právními předpisy. Bez ohledu na toto oponent nepovažuje vyjádření „socialistický tábor v Německu“ za slovní spojení patřící do vědecké práce.

Práce ani po přepracování není prosta vad. Je možné poukázat na jádro práce, které je v kapitole 4. Autor např. vůbec dále nečlení kapitolu 4.6 (která je na 28 stranách), autor v této kapitole sděluje obecnosti (např. smysl smířčího řízení, popis zcela obecných předpokladů pro vydání předběžného opatření, zařazení podkapitoly „zajištění důkazu“ do kapitoly o řešení soudních sporů mezi sousedy a opět obecný popis zajištění důkazu dle procesních předpisů). Autor do této kapitoly zařadil řadu podnadpisů (týkajících se žalob), ale tyto podnadpisy neočíslaval. Tento postup ztěžuje orientaci v práci a ani není v souladu s postupem vytváření odborných prací a systematiky odborné práce. Autor rovněž zcela nesprávně ztotožňuje žalobu na ochranu domnělého vlastnického práva s držební ochranou, kdy tuto žalobu považuje za posesorní ochranu (str. 163). Rovněž autor stále i v přepracované práci velký prostor věnuje vztahům sousedů z hlediska veřejného práva, byť na místě bylo analyzovat soukromoprávní vztahy mezi sousedy. Jakkoliv autor na str. 93 cituje soudní rozhodnutí k výkladu § 1013 odst. 2 o. z., jde de facto jen o parafrázi daného rozhodnutí, aniž by však autor s předmětným rozhodnutím dále pracoval. Zde autor rovněž zcela opomněl další rozvoj judikatury k tomuto tématu a analýzu dalších rozhodnutí (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2021, sp. zn. 22 Cdo 3223/2020).

Ocenit je možné naproti tomu autorovo analýzu ochrany držby před přímými a nepřímými imisemi, kdy zde odkazuje na blízkou rakouskou právní úpravu.

Autor do přepracované práce rovněž zahrnul novou judikaturu, (např. NS 25 Cdo 1412/2019 = Rc 58/2020, NS 26 Cdo 379/2019 = Rc 70/2020), byť ji necituje správně, kdy neuvádí sbírková čísla předmětných rozhodnutí.

Autor rovněž přepracoval akceptovatelným způsobem vztahy posesorní a petitorní žaloby. Autor práci rovněž doplnil odpovídajícím způsobem o odkazy na již publikovanou komentářovou literaturu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autor vytčený cíl práce po přepracování splnil. Provedl analýzu otázek, které se k tématu vážou. Jisté výhrady je možné mít ke skutečnosti, že poměrně velká část práce je věnována

	otázkám veřejnoprávním, ale v odpovídajícím rozsahu vyžadovaném pro rigorózní práci je v práci pojednáno o právní úpravě soukromoprávní.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Předložené dílo je nepochybně autorovo vlastním dílem. Nemám pochyby o tom, že autor předloženou práci zpracoval samostatně.
Logická stavba práce	Logickou stavbu práce je možné akceptovat. Úvod a základní uvedení do problematiky je na místě, historie právní úpravy byla upravena. Práce má sice sedm kapitol, z toho však pouze jedna se fakticky týká obsahu práce (č. 4). Použité prameny by neměly tvořit vlastní kapitolu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor s cizojazyčnými zdroji pracuje na spodní hranici akceptovatelnosti pro daný typ práce. V práci se nicméně odkazy na zahraniční literaturu nacházejí.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je v textu obsažena v akceptovatelném rozsahu, byť na místo bylo nepochybně provést analýzu hlubší (např. právě např. privilegované imise) na úkor obecných sdělení (např. právě o procesních institutech).
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Text je řádně členěn, nadpisy a podnadpisy jsou číslovány. Rozvržení kapitol však není zcela optimální, zavedení jen dvou typů nadpisů na takto rozsáhlou práci ztěžuje orientaci v textu. Velikost textu je rovněž obvyklá. Práce neobsahuje grafy a tabulky.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je strukturován dobře, srozumitelně, bez pravopisných chyb. Věty jsou stylisticky formulovány dobře a srozumitelně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Jak se vlastník sousedního pozemku může bránit proti probíhající realizaci stavby nebo proti zamýšlené realizaci stavby na sousedním pozemku z hlediska soukromého práva?
- Představuje porušení veřejnoprávních norem sousedem vždy i imise z hlediska soukromého práva (např. překročení maximální přípustné hladiny hluku z hlediska norem veřejného práva)?
- Představuje soukromoprávní přímá imise vždy i porušení veřejnoprávních norem?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě